

R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
S O D I Š Č E

CELJE

VSC Sodba Cp 552/2017

Sodišče: Višje sodišče v Celju

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSCE:2018:CP.552.2017

Evidenčna številka: VSC00011690

Datum odločbe: 27.03.2018

Senat, sodnik posameznik: Darja Pahor (preds.), mag. Miran Pritekelj (poroč.), Nataša Gregorič

Področje: ODŠKODNINSKO PRAVO

Institut: krivdna odškodninska odgovornost - opozorilna dolžnost - mokra in spolzka tla - čiščenje pohodne površine - protipravno ravnanje

Zveza: OZ člen 131, 131/1, 135

Jedro

Glede na ugotovitev, da so tla, ki jih predstavlja mokra pvc podloga, še dovolj varna za uporabo obiskovalcev zdravstvene postaje kot javne ustanove, bi zato sodišče moralo zaključiti, da tožena stranka ni bila dolžna z opozorilnimi tablamimi opozarjati na to, da so tla na mestu, kjer je padla tožnica, mokra in spolzka. Ker so bila tla primerna za uporabo tudi v primeru, da se je na njih nahajala mokrota, v tem delu ni podana protipravnost ravnanja tožene stranke. Tako se izkaže, da tožena stranka ni bila dolžna z opozorilnimi tablamimi opozarjati na spolzkost dela tal, tam kjer je padla tožnica, ker so le-ta ustrezala standardu varnosti. Opustitev namestitve opozorilnih tabel tako ne predstavlja protipravnega ravnanja tožene stranke.

Izrek

I. Pritožbama se ugotovi, sodba sodišča prve stopnje se spremeni tako, da se glasi: "Zavrne se tožbeni zahtevek tožeče stranke, po katerem je toženec Z., ..., Celje, matična številka dolžan tožnici U. D.,... Celje v roku 15 dni plačati 20.370,81 EUR skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi ki tečejo od vložitve tožbe dalje do prenehanja obveznosti.

II. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki in stranskemu intervenientu nerazdelno povrniti njune pravdne stroške, nastale na prvi stopnji v skupnem znesku 44,87 EUR, v roku 15 dni od prejema sodbe sodišča druge stopnje, v primeru zamude pa skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki pričnejo teči po preteku tako določenega paricijskega roka.

III. Tožeča stranka sama krije svoje pritožbene stroške, mora pa toženi stranki povrniti njene pritožbene stroške v znesku 621,00 EUR, stranskemu intervenientu pa njegove pritožbene stroške v znesku 651,00 EUR, vse v roku 15 dni od prejema sodbe sodišča druge stopnje, v primeru zamude pa skupaj z zakonskimi

zamudnimi obrestmi, ki priznejo teči po preteku tako določenega paricijskega roka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je dne 4. julija 2017 izdalo vmesno sodbo P 328/2014, s katero je odločilo, da je tožena stranka v celoti odgovorna za škodo, ki jo je utrpela tožeča stranka v škodnem dogodku dne 17. 2. 2011. Odločitev o višini tožbenega zahtevka in o stroških postopka se pridrži za končno sodbo. Sodišče je na podlagi izvedenega dokaznega postopka zaključilo, da tožena stranka tožeči stranki odgovarja po načelu takoimenovane krivdne odškodninske odgovornosti in je kot materialnopravno podlago za odločanje v tem sporu uporabilo 131. člen OZ, 135. člen OZ, 149. člen OZ, ni pa uporabilo določbe člena 150 OZ, saj je ugotovilo, da tožena stranka ne odgovarja po načelu objektivne odškodninske odgovornosti. Tožnica je namreč zatrjevala, da je padla na hodniku v prvem nadstropju v prostorih zdravstvenega doma in sicer dne 17. 2. 2011, ko ji je zaradi luže na vrhu stopnic spodrsnilo, nato padla po stopnicah in se pri tem telesno poškodovala. Toženi stranki je očitala, da mokrega in nerazsvetljenega stopnišča ni očistila, prav tako obiskovalcev ni opozorila na mokra in spolzka tla s postavitvijo opozorilnih tabel. Te luže na tleh tik ob začetku stopnic pred padcem ni videla in je tudi ni mogla videti. Po padcu je prišlo zaradi neočiščenih tal, ki po njeni oceni niso bila protizdrsna, očitala je tudi neustrezno organiziranost čistilk, na dan škodnega dogodka ni bilo ne le v avli in ne v nadstropju table, ki bi opozarjala na mokra in spolzka tla. Toženec tudi ni imel ustreznega postavljenega stojala za dežnike, saj obstoječe stojalo ne zadostuje za vse obiskovalce zdravstvene postaje in po njenih trditvah stopnice v času škodnega dogodka niso bile protizdrsne, prav tako talna obloga neposredno ob prvi stopnici ni bila protizdrsna, saj gre za plastično oz. vinilno podlago, ki je spolzka, če je mokra. Na stopnicah pa tudi ni bilo protizdrsnih trakov. Tožena stranka in stranski intervenienta sta v odgovoru na tožbo zanikali opustitev varnostnih ukrepov, katere jim očita tožba in to navajala, da je tožnica sama v celoti odgovorna za nastali škodni dogodek. Trdili sta, da se prostori v zdravstvenem domu sproti čistijo, prav tako se namešča opozorilne table z oznako "pozor spolzka tla". Površina, na kateri je padla tožnica je bila primerno očiščena, prostor je primerno osvetljen. Tla niso bila mokra, tožnica pa je padla zato, ker se ji je zelo mudilo. Sodišče pa je nato na podlagi izpovedbe tožnice ugotovilo, da je zatrjevana mokrota na vrhu stopnic lahko bila prisotna ob upoštevanju, da je bil tisti dan moker in je lahko mokrota v objekt prišla z dežniki ali pa tudi na kakšen drug način (npr. polivanje vode iz pitnika). Tožnica je stopila v to lužo, zaradi katere je zdrsnila in se je udarila ob rob stopic. Tožena stranka ni poskrbela za ustrezno čiščenje pohodnih površin v dopoldanskem času. Na podlagi mnenja izvedenca pa je ugotovilo, da je bilo na hodniku dovolj svetlobe in zato to ne predstavlja protipravnega ravnanja toženca, nato je ugotovilo, da samo stanje stopnic ni relevantno, glede na zatrjevano in s strani sodišča ugotovljeno dejstvo, da je tožnica padla pred začetkom stopnic. Na podlagi mnenja izvedenca pa je ugotovilo, da je na mestu, kjer naj bi padla tožnica bila na tleh pvc podlaga. Za to pvc podlago pa je bil ugotovljen faktor trenja 0,37 na suhi podlagi in 0,51 na mokri podlagi. Mokra podlaga ima mejno drsnost, kar pomeni, da jo je sodišče uvrstilo med dokaj varno podlago (koeficient več kot 0,5). Meritve so tako pokazale, da je mokra pvc podlaga na spodnji meji dokaj varne podlage. Glede na takšne ugotovitve izvedenca, ki so strokovno argumentirane, je sodišče zaključilo, da so bila mokra pvc tla sicer že na meji varnosti, vendar po navedenih standardih še dovolj varna za uporabo obiskovalcev zdravstvenega doma Postaje Vojnik kot javne ustanove. Zato v tem delu ni ugotovilo toženčeve kršitve. Ugotovilo pa je edino protipravnost ravnanja tožene stranke, ker sodišče ni moglo z zadostno stopnjo prepričanij ugotoviti, da so bile opozorilne table za mokra in spolzka tla na dan škodnega dogodka postavljene. Zato je zaključilo, da so podani vsi elementi subjektivne odgovornosti. Protipravnost toženčevega ravnanja je v ugotovljeni in obrazloženi opustitvi dolžne skrbnosti, da poskrbi za varnost svojih obiskovalcev. Prav tako je bila

ugotovljena tudi vzročna zveza med toženčevo opustitvijo skrbnosti in nastankom škode ter toženčevo krivdo, ki je toženec, na katerem je dokazno breme ni uspel zavreči. Zato je sprejelo vmesno sodbo o podlagi tožbenega zahtevka.

2. Zoper takšno odločitev se pritožujeta tožena stranka in stranski intervenient. Podajata pritožbo s primerljivo vsebino. Podajata pritožbo iz vseh pritožbenih razlogov po členu 338 ZPP. Po mnenju obeh pritožb je sodišče prve stopnje nepravilno ugotovilo, da je podana krivdna odgovornost tožeče stranke in sicer zgolj in le zaradi tega, ker iz izpovedi velikega števila prič ni mogoče ugotoviti ali so bile v času škodnega dogodka postavljene opozorilne table za mokra in spolzka tla ali ne. Sodišče prve stopnje je zgolj na podlagi domneve ("odsotnosti") teh tabel zaključilo, da tožena stranka ni poskrbela za ustrezno seznanitev tožnice z mokroto in zdrsljivostjo tal in zato tožnica te mokrote ni pričakovala, zaradi česar je prišlo do padca. Na drugi strani pa je izveden dokazni postopek pokazal, da tla pri toženi stranki, kjer je bil zatrjevan padeč, v primeru zatrjevane mokrote ustrezajo standardom varnosti. Zaključek sodišča, da tožnica ni bila v zadostni meri seznanjena z mokrimi tlemi in torej s tem, da so tla mokra in spolzka, ne vzdrži strokovne presoje. Sodišče svoje odločitve ne bi smelo opreti zgolj na mnenje tožnice in njeno prepričanje. Sama odsotnost opozorilnih tabel ni vzrok za nastali škodni dogodek. Tožena stranka in stranski intervenient sta prepričana, da tožnica ni uspela dokazati vzročne zveze med opozorilnimi tablami in njenim padcem, torej, da zgolj odsotnost teh tabel predstavlja vzrok za njen padeč. Razlog v 16. točki sodbe je tako popolnoma neprepričljiv, prav tako pa tudi sama utemeljitev le-tega glede tega, da tabel na dan škodnega dogodka ni bilo, prav tako ni prepričljiva. Sama odsotnost opozorilnih tabel ne more predstavljati vzroka za nesrečo tožnice. Prepričani sta, da so bile opozorilne table nameščene tudi tega dne, sicer pa sodišče ne more stati na stališču, da bi opozorilne table lahko preprečile padeč tožnice, saj tudi ni mogla pričakovati, da bi nekdo od zaposlenih v času deževnih razmer sledil vsakokratnemu obiskovalcu in bi v primeru nanosa mokrote v dom le-to nemudoma pobrisal ali jo označil z opozorilno tablo. Le v primeru, da bi opozorilna tabla stala točno na mestu, kjer so tla mokra, bi to lahko preprečilo padeč tožnice. V vsakem primeru pa opozorilne table v danem primeru ne bi opozarjale na nič neobičajnega, saj bi vsakemu povprečnemu človeku moralo biti jasno, da tla ob deževnem vremenu ne morejo biti popolnoma suha in s tem nezdrsljiva. Opustitev namestitve opozorilnih tabel tako ne predstavlja protipravnega ravnanja. Po mnenju obeh pritožb je prvostopenjsko sodišče s sprejemom tako hudega stališča, da je prišlo do padca tožnice zaradi domnevne odsotnosti opozorilnih tabel, napravilo napačen materialnopravni zaključek. Namreč takšna skrajna oz. že pretirana skrbnost ne bi nikakor mogla v celoti odpraviti možnosti nesreč, kot je obravnavana v danem primeru. Toženi stranki ni mogoče očitati nobene protipravne opustitve, zato se predlaga, da se pritožbi ugodi in se sodba sodišča prve stopnje spremeni tako, da se tožbeni zahtevki zavrne. Tožena stranka sama pa še posebej opozarja, da je sodišče, ko se je postavilo na stališče, da je prišlo do padca tožeče stranke zaradi domnevne odsotnosti opozorilnih tabel sprejelo napačen materialnopravni zaključek in je v tem primeru šlo za popolno naključje in neprevidnost tožeče stranke, ki pa nima nobene povezave s prisotnostjo oz. odsotnostjo opozorilnih tabel. Tožena stranka in stranski intervenient priglašata pritožbene stroške.

3. Pritožba je bila vročena tožeči stranki, ki je nanjo odgovorila. Po mnenju tožeče stranke pritožbi nista utemeljeni, saj je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da so bila tla mokra in spolzka na mestu, kjer je tožnica padla. Tožena stranka ni namestila opozorilnih tabel, da so tla spolzka. Na mokra in spolzka tla tožnica ni bila opozorjena, prav tako ni vedela, da se površine tal v dopoldanskem času ne čistijo, ker toženec ni imel ustrezno organizirane sheme čiščenja, četudi narava njegove dejavnosti nujno pomeni poostreno skrbnost v zvezi z zagotavljanjem varnosti njegovih obiskovalcev. Mokra in spolzka tla v prvem nadstropju Zdravstvene postaje ... za povprečnega obiskovalca zdravstvene postaje niso predstavljale običajnega in pričakovanega rizika, prav tako ni šlo za hojo v vremensko nestabilnih razmerah. Tožnica je

padla na vrhu stopnišča, na meji med PVC podlago in teracom in toženec ni poskrbel za ustrezno protizdrsno podlago tal tako v segmentu linoleja, kot tudi teraca. Zato predlaga, da se pritožbi zavrmeta in priglaša pritožbene stroške.

4. Pritožbi sta utemeljeni.

5. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da ni podana objektivna odškodninska odgovornost tožene stranke in se je zato sodišče prve stopnje v nadaljevanju ukvarjalo s podanostjo in elementi civilnega delikta - subjektivna krivdna odgovornost. Za nastanek odškodninske obveznosti morajo biti podani vsi štirje elementi odškodninskega delikta: protipravno (nedopustno) ravnanje, škoda, vzročna zveza med njima ter odgovornost. Po pravilu o krivdni odgovornosti (prvi odstavek 131. člena Obligacijskega zakonika - OZ), povzročitelj za škodo odgovarja, če je v odnosu do nastale posledice ravnal namenoma ali malomarno (135. člen OZ). Malomarno ravna, kdor opusti skrbnost, kakršna se pričakuje od abstraktne osebe določenih povprečnih lastnosti. V primeru, ko je za abstraktno merilo določeno stvarno vedenje človeka, je merilo, kaj se zahteva od človeka, ne samo merilo za presojo krivde, ampak tudi merilo za presojo protipravnosti. To zbližuje oz. v nekaterih primerih gre že kar za prekrivanje protipravnosti in krivde. To pride zlasti do izraza pri opustitvah dolžnega ravnanja, ki so mnogokrat obravnavana tudi na področju odškodninskih razmerij, kot je konkreten. Presoja, da je šlo za kršitev pravil ravnanja (protipravnost), pravzaprav pomeni tudi, da povzročitelj ni ravnal, kot se je od njega v dani situaciji pričakovalo (krivda) ¹. Glede protipravnosti ravnanja tožene stranke je sodišče prve stopnje na podlagi trditvene podlage tožeče stranke o večih protipravnih ravnanjih tožene stranke ugotovilo le to, da sodišče ne more z zadostno stopnjo prepričanja ugotoviti, da so bile opozorilne table za mokra in spolzka tla, na dan škodnega dogodka postavljene. Odsotnost opozorilnih tabel pa je pomenila to, da tožnica ni bila seznanjena z možnostjo obstoja spolzkih tal. Pravilno v tej zvezi tožena stranka in stranski intervenient podajata pritožbo, da je sodišče prve stopnje nepravilno ugotovilo, da je podana krivdna odgovornost tožene stranke, in sicer zgolj in le zaradi tega, ker iz izpovedi velikega števila prič sodišče ni moglo ugotoviti ali so bile v času škodnega dogodka postavljene opozorilne table za mokra in spolzka tla ali ne in, da zaradi odsotnosti teh tabel tožeča stranka ni poskrbela za ustrezno seznanitev tožnice z mokroto in zdrsljivostjo tal ter mokrote in zatorej tožnica te mokrote ni pričakovala, zaradi česar je prišlo do paca. Takšen zaključek je materialnopravno napačen, kajti sodišče prve stopnje je ugotovilo, da tla na delu, kjer je padla tožnica v primeru zatrjevanje mokrote, ustrezajo standardom varnosti. Sodišče prve stopnje je na podlagi mnenja izvedenca glede zdrsljivosti tal na mestu, kjer je padla tožnica, zaključilo, da glede na ugotovitve izvedenca, ki so strokovno argumentirane, sodišče zaključuje, da so bila mokra pvc tla sicer že na meji varnosti, vendar po navedenih standardih še dovolj varna za uporabo obiskovalcev Zdravstvene postaje ... kot javne ustanove, zato v tem delu ni ugotovilo toženčeve kršitve. Mokra podlaga ima mejno vrednost, kar pomeni, da jo lahko uvrščamo med dokaj varno podlago (koeficient več kot 0,5). Glede na takšno ugotovitev, da so tla, ki jih predstavlja mokra pvc podlaga še dovolj varna za uporabo obiskovalcev zdravstvene postaje kot javne ustanove, bi zato sodišče moralo zaključiti, da tožena stranka ni bila dolžna z opozorilnimi tablami opozarjati na to, da so tla na mestu, kjer je padla tožnica, mokra in spolzka. Ker so bila tla primerna za uporabo tudi v primeru, da se je na njih nahajala mokrota, v tem delu ni podana protipravnost ravnanja tožene stranke. Tako se izkaže, da tožena stranka ni bila dolžna z opozorilnimi tablami opozarjati na spolzkost dela tal, tam kjer je padla tožnica, ker so le-ta ustrezala standardu varnosti. Tako se izkaže, da toženi stranki ni mogoče očitati nobene protipravnosti v njenem ravnanju in zato zaradi odsotnosti elementa protipravnosti ravnanja tožene stranke ni mogoče napraviti materialnopravnega zaključka, da je tožena stranka subjektivno - krivdna odgovorna tožeči stranki za nastali škodni dogodek. Ker sodišče prve stopnje tako ni ugotovilo protipravnega ravnanja zaradi odsotnosti opozorilnih tabel, kar bi bilo v vzročni zvezi z nastalim škodnim dogodkom, tako tožena stranka tožnice in drugih ni bila dolžna

opozarjati na nevarnost spolzkosti tal na mestu, kjer je padla tožnica. Opustitev namestitve opozorilnih tabel ne predstavlja protipravnega ravnanja tožene stranke². Ker tožnica tako ni uspela dokazati, da je vzrok za njen padec protipravno ravnanje tožene stranke, nadaljnje ugotavljanje ostalih predpostavk za nastanek odškodninske obveznosti z vidika izvajanja ukrepov za obveščanje o spolzkih tal ni bilo potrebno in se tako izkaže, da ni podana krivdna odgovornost tožene stranke.

6. Ker tako glede na obrazloženo niso podlagi elementi za ugotovitev krivdne odškodnine odgovornosti tožene stranke po prvem odstavku 131. člena OZ in po 135. členu OZ se tako izkaže, da je sodišče prve stopnje materialno pravno nepravilno sprejelo vmesno sodbo, s katero je ugotovilo, da je tožena stranka v celoti odgovorna za škodo, ki jo je utrpela tožeča stranka v škodnem dogodku z dne 17. 2. 2011. Ob pravilni uporabi materialnega prava je zato sodišče druge stopnje, na podlagi določbe 5. alineje prvega odstavka 358. člena ZPP spremenilo sodbo sodišča prve stopnje tako, da je zavrnilo tožbeni zahtevek tožeče stranke, po katerem naj bi bila tožena stranka dolžna tožeči stranki plačati odškodnino v skupnem znesku 20.370,81 EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi in ji povrniti pravdne stroške.

7. Ker tožeča stranka v tem pravnem postopku ni uspela, je zato dolžna toženi stranki in stranskemu intervenientu nerazdelno povrniti njune pravdne stroške, nastale na prvi stopnji (prvi odstavek 154. člena ZPP v zvezi s členom 165 ZPP). Ti stranki sta na zadnjem naroku za glavno obravnavo priglasili njune pravdne stroške, nastale na prvi stopnji in sicer kot stroške za prihode prič na glavno obravnavo in pa materialne stroške v znesku 30,00 EUR (glej list. št. 158 spisa), kar vse skupaj znaša 44,87 EUR. Te pravdne stroške je dolžna plačati tožeča stranka toženi in stranskemu intervenientu na način kot je to odločeno v izreku o stroških, vsebovanih v sodbi sodišča druge stopnje.

8. Ker sta tožena stranka in stranski intervenient uspeli s svojima pritožbama tako, da je sodišče druge stopnje spremenilo sodbo sodišča prve stopnje, je tožeča stranka dolžna tema strankama povrniti njune pritožbene stroške. Tožena stranka je priglasila kot njene pritožbene stroške takso za pritožbo v znesku 621,00 EUR, stranski intervenient prav tako sodno takso v znesku 621,00 EUR in še 30,00 EUR za administrativne stroške. Te pravdne stroške mora povrniti tožeča stranka toženi in stranskemu intervenientu na način, kot je to odločeno v sodbi sodišča druge stopnje (prvi odstavek 154. člena ZPP v zvezi s členom 165 ZPP).

¹ Primerjaj sodbi VS RS II Ips 129/2008 z dne 16. 2. 2010, II Ips 263/2017 z dne 7. 2. 2018.

² Primerjaj sodbo VSL I Cp 2675/2015 z dne 18. 11. 2015.

Datum zadnje spremembe: 09.07.2018